

Asia: VN/12528/2019

Lausuntopyyntö osallisuustyöryhmän vammaispalvelulainsäädännön uudistusta koskevista ehdotuksista

Lausunnonantajan tausta

1 Lausunnonantaja on

Kunta tai kuntayhtymä

Mikä

-

Työryhmän ehdotukset kokonaisuutena

- 2. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden osallisuutta heitä koskevien palveluiden asiakasprosesseissa? (Raportin luku 2, s. 14-47)**

Kyllä pääosin

Vapaamuotoiset perustelut

-

- 3. Voidaanko työryhmän ehdotuksilla vahvistaa vammaisten henkilöiden oikeutta yksilöllisiin tarpeisiin perustuviin palveluihin? (s. 14-47)**

Kyllä pääosin

Vapaamuotoiset perustelut

-

1 § 1 momentin 3 kohta

4. **Kannatatteko ehdotettua muotoilua, jonka mukaan lain tarkoituksena olisi tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista? Rauenneessa hallituksen esityksessä käytettiin termiä itsenäinen suoriutuminen itsenäisen elämän sijaan. (s. 14)**

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Itsenäinen suoriutuminen paremmin arvioitavissa.

1 § 1 momentin 4 kohta

5. **Kannatatteko vammaisen henkilön edun lisäämistä palvelujen turvaamista koskevaan kohtaan? (s. 14)**

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Etu käsitteenä vaikeasti määriteltävä ja arvioitava.

1 §:n perustelut

6. **Kannatatteko 1 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 19-27)**

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Haluamme säilyttää palvelujen järjestämisvastuun koskemaan pääosin kotimaan aluetta. Ulkomaille järjestettynä palvelujen laatua, toteutusta ja arviointia ei ole mahdollista toteuttaa.

3 §:n 3 momentti

7. **Kannatatteko lisäsehdotusta, jonka mukaan vammaisella henkilöllä olisi oikeus käyttää hänelle soveltuvaa kommunikointikeinoa hänen osallisuutensa ja osallistumisensa tukemiseksi? (s. 15)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

8. **Kannatatteko lisäsehdotusta, jonka mukaan vammaista henkilöä olisi tarvittaessa tuettava tiedon saannissa sekä oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa? (s. 15)**

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

3 §:n perustelut

9. Kannatatteko 3 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.27-32)

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Ehdotus että vaikeasti määriteltävä edun käsite joko avataan tai poistetaan s. 32.

4 § Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma

10. Työryhmä ei ehdottanut palvelutarpeen arviointia ja asiakassuunnitelmaa koskevaan pykälään muutosta. Oletteko samaa mieltä siitä, että muutosta ei tarvita (s. 15)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

4 §:n perustelut

11. Kannatatteko 4 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 32-35).

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

5 § 1 momentti

12. Kannatatteko ehdotusta siitä, että vammaisen henkilön palveluja koskevat päätökset olisi tehtävä toistaiseksi voimassa oleviksi tietyin edellytyksin? (s. 16)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Subjekttiivisen oikeuden piiriin kuuluvien päätösten osalta voisi olla pääosin toistaiseksi voimassa olevia. Määrärahasidonnaiset päätökset tulee edelleen voida tehdä aina tarvittaessa kertaluonteisesti/määräaikaisesti esim. asunnonmuutostyöt, shl-kuljetuspalvelu, elämän nivelvaiheisiin ammatillinen tukihenkilötoiminta. Ei myöskään esimerkiksi vpl kuljetuspalvelun lisäpäätöksiin kuten lisämatkat, joissa asiakkaalla perusteluvelvollisuus tarpeelle, joka voi muuttua. Palvelutarpeen arviointi tarvittaessa tärkeää edelleen ja asiakkaalla ilmoitusvelvollisuus tilanteen

muuttuessa. Toki kun ohjeet/säännökset muuttuu, tulee kunnalla olla oikeus muuttaa päätöksiäkin vaikka tehty toistaiseksi voimassaolevaksi.

13. Ovatko määräaikaisen päätöksen edellytykset, joiksi ehdotetaan henkilön omaa etua, yksilöllistä tilannetta tai palvelun luonnetta, määritelty tarkoituksenmukaisesti? (s. 16)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Edun käsite määriteltävä, ongelmallinen.

5 § 2 momentti

14. Kannatatteko ehdotusta siitä, että asiakkaan esittämästä avun ja tuen tarpeesta tai palvelun toteuttamistavasta voitaisiin poiketa vain perustellusta syystä, joka olisi kirjattava päätökseen? (s.16)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Kunnalla tulisi jatkossakin olla päätösoikeus palvelun toteuttamistavasta.

5 § 3 ja 4 momentit

15. Kannatatteko vammaisen henkilön perheen ja läheisten tukemista koskevia ehdotuksia? (s. 16)

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Tässä ehdotuksessa muotoiltu liian laajasti.

16. Kannatatteko 5 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.35-44)

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Edun käsite määriteltävä tai poistettava. Vastuu läheisten hyvinvoinnista laajentaa palvelualueita liikaa. Läheisten ehdotukset voivat olla epärealistisia, perheen tukemisen keinoja avattava tarkemmin, ehdotuksessa liian epämääräisesti.

36 § Palvelutarpeen arviointi

17. Kannatatteko palvelutarpeen arviointia koskevaan pykälään tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 17)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Tässä tulisi huomioida palvelutarpeen kiireellisyys.

18. Kannatatteko 36 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s.44-45)

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Tässä hyvä tarkistaa kohta erilaisissa toimintaympäristöissä, mitä arvioinnin osalta vaaditaan tulevaisuudessa, miten arviointia tulisi toteuttaa erilaisissa toimintaympäristöissä (esim. lapsella koti, koulu, iltapäivähoitopaikka jne). Aina arvioidaan kokonaistilanne, mutta riittääkö ns. paikan päällä arviointi kotiloissa vai millä tasolla arviointia tulee lisäksi tehdä eri toimintaympäristöissä? Riittääkö eri toimintaympäristöstä saatu ammattilaisten arviointi.

39 § 1 momentti

19. Kannatatteko ehdotettua lisäystä, jonka mukaan asiakassuunnitelma olisi laadittava yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa omaisen, läheisen tai muun asiakkaan edustajan kanssa? (s. 18)

Ei kantaa

Vapaamuotoiset perustelut

-

39 § 2 momentti

20. Kannatatteko ehdotettua lisäystä siitä, että asiakassuunnitelma sisältäisi asiakkaan ja tarvittaessa asiakkaan läheisen ehdotuksen palveluiden tuottamistavasta, jolla voidaan parhaiten vastata asiakkaan tarpeisiin? (s.18)

Ei

Vapaamuotoiset perustelut

Asiakassuunnitelmassa asiakkaan ja läheisten ehdotukset tulee aina huomioida, mutta raportin esityksissä asia esitetty velvoittavasti. Lähtökohtana tulisi olla asiakkaan oman äänen kuuleminen.

21. Kannatatteko ehdotusta, että pykälään lisättäisiin arvio asiakkaan vahvuuksista ja voimavaroista sekä toimintakyvystä? (s.18)

Kyllä

Vapaamuotoiset perustelut

-

- 22. Kannatatteko ehdotettuja lisäyksiä asiakkaan läheisen näkemyksen huomioon ottamisesta asiakassuunnitelmaa laadittaessa? (s. 18)**

Ei

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Läheisten huomioiminen palveluja suunniteltaessa tulisi aina olla toissijaista, eikä voida katsoa velvoittavaksi. Ensisijaisena tulisi aina olla palvelun saajan/asiakkaan omat tarpeet.

39 §:n perustelut

- 23. Kannatatteko 39 pykälän perusteluihin tehtyjä muutosehdotuksia? (s. 45-46)**

Osittain

Vapaamuotoiset perustelut

Emme näe tarpeelliseksi laajentaa järjestäjätahon palveluvelvoitetta asiakasta laajemmaksi (=asiakkaan perhe).

Veijalainen Mirva
Vantaan kaupunki - Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala / vanhus- ja vammaispalvelut